Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
JULIANE KOKOTT
esitatud 3. märtsil 2016[1]

Kohtuasi C-158/15

Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ NV
versus
Bestuur van de Nederlandse Emissieautoriteit

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Raad van State (Riiginõukogu, Madalmaad))

Keskkonnaõigus — Direktiiv 2003/87/EÜ — Kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem — Käitise mõiste — Määrus (EL) nr 601/2012 — Kasvuhoonegaaside heite seire — Käitisest eksporditud kütus

I. **Sissejuhatus**

1. Direktiivi 2003/87/EÜ[2] kohane saastekvootidega kauplemise süsteem on üks liidu olulisemaid vahendeid kliimamuutuste vastu võitlemiseks. Selle süsteemi raames peavad söeküttel töötavad elektrijaamad soetama elektri tootmisel tekkiva süsinikdioksiidi heite jaoks lubatud heitkoguse ühikuid, nn saastekvoote. Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kas need hõlmavad ka sellist süsinikdioksiidi heidet, mis on tekkinud kivisöe iseenesliku kuumenemise tagajärjel elektrijaamale kuuluvas laos.

2. Nende heitkoguste hõlmamine eeldaks, et ladu on osa elektrijaama käitisest direktiivi 2003/87 tähenduses. Seejuures kohaldatavat käitise mõistet ei sisalda mitte üksnes nimetatud direktiiv, vaid see on põhimõtteliselt samas sõnastuses olemas ka palju üldisemas tööstusheidete direktiivis[3], kus see on keskse tähtsusega. Käesolevas menetluses käsitleb Euroopa Kohus seda mõistet esimest korda. Kuigi ühes direktiivis sisalduva määratluse tõlgendust ei pea tingimata üle kandma teisele direktiivile, on käesoleval juhtumil siiski suunav mõju.

3. Isegi kui ladu loetaks elektrijaama käitise hulka, oleks kõnealuste heitkoguste arvestamine siiski välistatud, kui iseenesliku kuumenemise tõttu kaduma läinud sütt käsitataks käitisest eksporditud kütusena määruse (EL) nr 601/2012[4] artikli 27 lõike 2 tähenduses.

1 — Algkeel: saksa.

2 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, lk 32; ELT eriväljaanne 15/07, lk 631), muudetud määrusega (EL) nr 421/2014, millega muudetakse direktiivi 2003/87 […] seoses sellise rahvusvahelise kokkuleppe rakendamisega 2020. aastaks, mille alusel kohaldatakse rahvusvahelise lennunduse heitkoguste suhtes ühtset üleilmset turupõhist meedet (ELT L 129, lk 1).

3 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, lk 17).

4 — Komisjoni 21. juuni 2012. aasta määrus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohase kasvuhoonegaaside heite seire ja aruandluse kohta (ELT L 181, lk 30)

II. **Õiguslik raamistik**

A. *Direktiiv 2003/87*

4. Direktiivi 2003/87 kohaldamisala on sätestatud artikli 2 lõikes 1:

„Käesolevat direktiivi kohaldatakse I lisas loetletud tegevusaladest tulenevate heitkoguste ja II lisas loetletud kasvuhoonegaaside suhtes."

5. Direktiivi 2003/87 artikli 3 määratlustest tuleb esile tõsta kolme järgmist:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

b) heitkogus – käitise allikatest pärinevate kasvuhoonegaaside heide atmosfääri […];

[…]

e) käitis – paikne tehniline üksus, kus tegeldakse ühe või mitme I lisas loetletud tegevusega ja muu tegevusega, mis on tehniliselt otseselt seotud kõnealuses tegevuskohas teostatava tegevusega, mis võivad mõjutada heitmete koguseid ja saastust;

[…]

t) põletamine – mis tahes kütuste oksüdeerimine olenemata nimetatud protsessi käigus saadava soojuse, elektri- või mehaanilise energia kasutamise viisist ja muud otseselt seotud tegevused, sh heitgaaside puhastamine;

[…]"

6. Kasvuhoonegaaside saastekvootide tagastamise kohustus on sätestatud direktiivi 2003/87 artikli 12 lõikes 3:

„Liikmesriigid tagavad, et iga käitise käitaja tagastab iga aasta 30. aprilliks kõnealuse käitise kooskõlas artikliga 15 tõendatud eelnenud kalendriaasta koguheitmetele vastava hulga saastekvoote, välja arvatud II peatüki alusel välja antud saastekvoodid, mis seejärel kehtetuks tunnistatakse."

7. Üks direktiivi 2003/87 I lisas sisalduv tegevusala on kütuste põletamine käitistes, mille summaarne nimisoojusvõimsus on üle 20 MW. Nimetatud lisa sissejuhatuses on täpsustatud, milliseid üksuseid tuleb põletamise puhul arvesse võtta:

„3. Kui selleks, et langetada otsus käitise ühenduse süsteemi lisamise kohta, arvutatakse tema summaarne nimisoojusvõimsus, liidetakse kõigi selle osaks olevate selliste tehniliste üksuste nimisoojusvõimsused käitise piires, kus põletatakse kütuseid. Nendeks üksusteks võivad muu hulgas olla igat tüüpi katlad, põletid, turbiinid, soojendid, sulatusahjud, jäätmepõletusahjud, särdamisahjud, ahjud, kuivatid, mootorid, kütuseelemendid, keemilise silmuspõletamise seadmed, pilupõletid ning termilise või katalüütilise järelpõletamise seadmed. Selle arvutuse juures ei võeta arvesse seadmeid nimisoojusvõimsusega alla 3 MW ja seadmeid, mis kasutavad üksnes biomassi. […]

[…]

5. Kui käitises leitakse olevat ületatud käesolevas lisas nimetatud tegevuse võimsuse künnisväärtus, võetakse kasvuhoonegaaside heitmeloas arvesse kõik üksused, kus põletatakse kütuseid, välja arvatud üksused, mis on ette nähtud ohtlike või olmejäätmete põletamiseks."

B. *Määrus nr 601/2012*

8. Määruse nr 601/2012 artikli 1 kohaselt kehtestatakse selle määrusega direktiiviga 2003/87 kooskõlas kasvuhoonegaaside saastekvootide ja tegevusandmete seire ja aruandlus liidu saastekvootidega kauplemise süsteemi kauplemisperioodile, mis algab 1. jaanuaril 2013. aastal, ja järgmistele kauplemisperioodidele.

9. Määruse nr 601/2012 artikli 5 kohaselt peab seire olema täielik:

„Seire ja aruandlus on täielikud ning hõlmavad direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tegevustega ja kõnealuse direktiivi artikli 24 alusel lisatud tegevustega seotud kõigist heiteallikatest ja lähtevoogudest pärinevaid kõiki protsessi käigus ja põlemisel tekkivaid heiteid ning kõikide kasvuhoonegaaside heiteid, mis on nende tegevustega seoses kindlaks määratud, kusjuures samal ajal välditakse kahekordset arvestust.

Käitajad ja õhusõiduki käitajad kohaldavad asjakohaseid meetmeid lünkade välistamiseks andmetes aruandeperioodi jooksul."

10. Määruse nr 601/2012 artikli 20 lõige 1 täpsustab käitaja teostatava seire piirid:

„Käitaja määrab kindlaks iga käitise seire piirid.

Kõnealustes piirides võtab käitaja arvesse kõiki asjakohaseid kasvuhoonegaaside heitkoguseid kõikidest heiteallikatest ja lähtevoogudest, mis on seotud käitises toimuva tegevusega ning loetletud direktiivi 2003/87/EÜ I lisas, ning tegevusaladest, ja kasvuhoonegaase, mille liikmesriik on kaasanud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 24 kohaselt.

Käitaja võtab samuti arvesse aruandeperioodil tavapärase töö käigus ning erakorraliste sündmuste, sealhulgas käivitamise, sulgemise ja hädaolukordade tagajärjel tekkivaid heitkoguseid, v.a transpordi eesmärgil kasutatavate liikuvate masinate heitkoguseid."

11. Määruse nr 601/2012 artikli 21 lõige 1 käsitleb seiremeetodi valikut:

„Käitise heitkoguste seireks otsustab käitaja, kas kasutada arvutuspõhist meetodit või mõõtmispõhist meetodit, tuginedes käesoleva määruse erisätetele.

Arvutuspõhise meetodi puhul kasutatakse lähtevoo heitetaseme määramiseks mõõtesüsteemide abil kogutud tegevusandmeid, laboratoorsete analüüside abil saadud täiendavaid parameetreid või standardväärtuseid. Arvutuspõhist meetodit võib rakendada artiklis 24 sätestatud standardmeetodi abil või artiklis 25 sätestatud massibilansi meetodi abil.

[…]"

12. Määruse nr 601/2012 artikkel 27 reguleerib käitise tarbimiskoguste arvutamist:

„1. Käitaja määrab lähtevoo tegevusandmed kindlaks ühel järgmisel moel:

a) võttes aluseks pidevad mõõtmised protsessis, mis heidet põhjustab;

b) võttes aluseks eraldi saadud koguste mõõtmise koondtulemuse, arvestades seejuures vastavaid varude muutusi.

2. Lõike 1 punkti b tähenduses arvutatakse aruandeperioodi jooksul töödeldud kütuse või materjali kogus välja aruandeperioodi jooksul ostetud kütuse või materjali kogusena, millest on lahutatud käitisest eksporditud kütuse või materjali kogus ja millele on liidetud aruandeperioodi alguses laos oleva kütuse või materjali kogus, millest on lahutatud aruandeperioodi lõpus laos oleva kütuse või materjali kogus.

[…]"

III. **Asjaolud ja eelotsusetaotlus**

13. Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ NV (edaspidi „EPZ") käitab söeküttel töötavat elektrijaama Vlissingen-Oosti meresadama- ja tööstuspiirkonnas, mis paikneb Madalmaade Zeelandi provintsis Borssele lähedal. Elektrijaama võimsus on praegu 406 MW ja see tarbib keskmiselt 2500 tonni kivisütt päevas. Süsi tarnitakse laevaga ühte piirkonna sadamasse. Tarnijaks on stividorfirma OVET, kelle asukoht on sadama lähedal. OVET paigutab laevalt lossitud ja EPZ jaoks ette nähtud söe kahte teisaldatavasse mahutisse ja veab selle seejärel EPZ lattu, mida nimetatakse ka söelaoks.

14. Söelao kese jääb söeküttel töötava elektrijaama piirist ligikaudu 800 meetri kaugusele. Maa-ala, millel asub elektrijaam, eraldab laost üldkasutatav maantee. Süsi laaditakse skreeperitega söelaost konveierilindile. Konveierilint kulgeb elektrijaamani üle üldkasutatava maantee. Elektrijaamas süsi jahvatatakse ja seejärel põletatakse.

15. Söelattu saab EPZ mahutada ligikaudu kaks laevatäit. Süsi jääb lattu pooleks kuni üheks aastaks, enne kui see elektrijaamas põletatakse.

16. EPZ on kohustatud osalema heitkogustega kauplemise süsteemis ja peab seetõttu tagastama kasvuhoonegaaside saastekvoote. Nõutav kvoodikogus määratakse kindlaks tarnitud söekoguse järgi. EPZ taotleb siiski luba seda kogust kindla protsendimäära võrra vähendada.

17. Vaieldav on ainult, kas vähendamist õigustab söe iseeneslik kuumenemine. Selle all tuleb mõista seda, et osa söest läheb söelaos ladustamise ajal iseenesliku kuumenemise põhjustatud põlemise tõttu kaduma. Ladustatud söe vahelistes tühimikes leiduv õhuhapnik reageerib söega ja eraldab soojust, mille tagajärjel läheb osa söest kaduma. See protsess tekitab küll süsinikdioksiidi heidet, kuid ei aita kaasa elektrienergia tootmisele elektrijaamas.

18. Madalmaade Riiginõukogu palub Euroopa Liidu Kohtul vastata järgmistele eelotsuse küsimustele:

„1. Kas mõiste „käitis" direktiivi 2003/87 artikli 3 punkti e tähenduses hõlmab sellist olukorda nagu käesolevas asjas, kus süsi ladustatakse söelattu, milles söe iseenesliku kuumenemise tõttu tekib süsinikdioksiidi heide, söelao kese on söeküttel töötava elektrijaama piirist ligikaudu 800 meetri kaugusel, maa-alasid eraldab üldkasutatav maantee ja süsi veetakse söelaost elektrijaama üle maantee kulgeval konveierilindil?

2. Kas määruse nr 601/2012 artikli 27 lõikes 2 sisalduv väljend „käitisest eksporditud kütus" hõlmab sellist olukorda nagu käesolevas asjas, kus söelaos ladustamise ajal tekib söekadu, mis on põhjustatud söe põlemisest söe iseenesliku kuumenemise tagajärjel?"

19. Kirjalikud seisukohad esitasid EPZ, Madalmaade Kuningriik ja komisjon. Kuna Euroopa Kohus leidis, et tal on nende kirjalike seisukohtade põhjal piisavalt teavet, loobus ta kodukorra artikli 76 lõike 2 kohaselt kohtuistungi korraldamisest.

IV. **Hinnang**

20. Direktiivi 2003/87 artikli 12 lõike 3 kohaselt peab iga käitise käitaja tagastama iga aasta 30. aprilliks kõnealuse käitise kooskõlas artikliga 15 tõendatud eelnenud kalendriaasta koguheitmetele vastava hulga saastekvoote. Põhikohtuasi ei puuduta saastekvootide tagastamist, vaid üksnes artikli 15 kohast tõendamist, kuid selle tõendamise tulemus on määrav nõutavate saastekvootide koguse seisukohast.

21. Selle eelotsusetaotlusega soovib Riiginõukogu saada selgust, kas söeküttel töötava elektrijaama laos söe ladustamisel iseenesliku kuumenemise tagajärjel tekkiv süsinikdioksiidi heide peab olema saastekvootidega kaetud. Küsimused puudutavad seda, kas ladu kuulub direktiivi 2003/87 kohaselt elektrijaama käitise hulka (selle kohta allpool jaotis A) ning kui vastus on jaatav, siis kas iseenesliku kuumenemise tõttu kaotatud kütuse võib jätta arvestamata, kuna see on „käitisest eksporditud" (selle kohta allpool jaotis B).

A. *Käitise mõiste*

22. Käitis on direktiivi 2003/87 artikli 3 punkti e kohaselt paikne tehniline üksus, kus tegeldakse ühe või mitme I lisas loetletud tegevusega ja muu tegevusega, mis on tehniliselt otseselt seotud kõnealuses tegevuskohas teostatava tegevusega, mis võivad mõjutada heitkoguseid ja saastust.

23. Kütuste põletamine käitistes, mille summaarne nimisoojusvõimsus on üle 20 MW, on loetletud direktiivi 2003/87 I lisas. EPZ elektrijaam, mille võimsus on 406 MW, kuulub seega direktiivi kohaldamisalasse.

24. EPZ rõhutab, et söe ladustamine ei ole direktiivi 2003/87 I lisa kohane tegevus. Söeladu võib siiski olla elektrijaama käitise osa.

1. Käitise määratlus

25. Direktiivi 2003/87 artikli 3 punktis e sätestatud käitise määratlus koosneb neljast elemendist. Seal räägitakse nimelt esiteks paiksest tehnilisest üksusest, kus tegeldakse ühe või mitme I lisas loetletud tegevusega ja teiseks muu tegevusega, mis on kolmandaks otseselt seotud kõnealuses tegevuskohas teostatava tegevusega, mis võivad neljandaks mõjutada heitkoguseid ja saastust.

26. Eri keeleversioonid lahknevad seoses küsimusega, kas põhitegevusega otseselt seotud muu tegevusega tegeldakse tehnilises üksuses või ka väljaspool seda.[5] See erinevus on siiski vähem oluline, kui esmapilgul tundub.

27. Seda seetõttu, et mõistet „tehniline üksus" ei ole määratletud ja seda saab seega tõlgendada paindlikult. Järelikult tuleb määravaks pidada määratluse muid kriteeriume, nagu muu tegevuse otsene seos lisas loetletud tegevusega, mõlema tegevuse tehniline seotus ja keskkonnamõju.

28. Neid käitise määratluse elemente ei tohi tõlgendada kitsendavalt, sest vastasel juhul on oht, et teatavad asjaomase käitise kasvuhoonegaaside heitkogused jäetakse kõrvale ja jäävad direktiivi 2003/87 kohaldamisalast välja.

5 — Vt komisjoni dokument „Guidance on Interpretation of „Installation" and „Operator" for the Purposes of the IPPC Directive", 1. versioon, aprill 2007, lk 1.

29. Söe ladustamist elektrijaama asukohas, et seda hiljem elektrijaamas põletada, ei ole direktiivi 2003/87 I lisas küll loetletud, kuid juba käitise määratlusest nähtub, et hõlmatud on ka käitise muu tegevus, kui see on põhitegevusega, käesoleval juhul põletamisega, otseselt seotud. Vaidlusaluse söe ladustamise puhul on selline otsene seos olemas, sest ladustatud kütus on elektrijaama ahjude käitamiseks vältimatult vajalik.

30. Seda otsest seost täpsustatakse tehnilise seotuse kriteeriumiga. Sellist seotust tuleb eeldada, kui asjaomane tegevus on integreeritud direktiivi 2003/87 kohaldamisalasse kuuluva põhitegevusega ühtsesse tehnilisse protsessi. See on põhikohtuasjas nii juba elektrijaama konveierilindi tõttu. Et käitise osi eraldavad maantee ja teatav vahemaa, on sellega võrreldes vähem oluline.

31. Lõpuks näitab iseeneslikust kuumenemisest põhjustatud süsinikdioksiidi heide, et ladustamine võib mõjutada heitkoguseid ja saastust. Ei saa välistada, et kivisöe lahtine ladustamine mõjutab keskkonda ka muul viisil, näiteks tahkete peenosakeste kujul.

32. Sellest tulenevalt on selline söeladu, nagu on kõne all põhikohtuasjas, elektrijaama käitise osa.

2. Käitise erimõisted

33. Seda järeldust kinnitavad tööstusheidete direktiivi artikli 42 lõikes 1 jäätmete põletamise valdkonnas ja nn Seveso III direktiivi ohtlike ainetega seotud suurõnnetuste ohu ohjeldamise kohta artikli 3 punktis 8 sätestatud mõnevõrra täpsemad käitise määratlused.[6]

34. Jäätmepõletuskäitiste puhul on jäätmete, st kütuste ladustamine määratletud sõnaselgelt asjaomase käitise osana. Ka Seveso III direktiivi kohaselt hõlmavad käitised nende tegevuseks vajalikke ladusid.

35. Need määratlused vastavad eelkõige asjaomaste õigusaktide konkreetsetele eesmärkidele, kuid analoogiliselt direktiivis 2003/87 sätestatud määratlusega on ka nende eesmärk võtta täielikult arvesse asjaomasel juhul reguleeritavat keskkonnamõju. Seega näitavad mõlemad erimääratlused, et käitised hõlmavad tavaliselt ka nende jaoks vajalikku ladustamist.

36. Eriti huvipakkuv on seejuures jäätmete põletamise valdkonna määratlus, kuna see puudutab põletuskäitist ja elektrijaam on samuti põletuskäitis. See määratlus näitab, et põletuskäitistel on sageli kütuseladu.

3. Direktiivi 2003/87 eesmärgid

37. EPZ on siiski seisukohal, et direktiivi 2003/87 eesmärke arvestades tuleb käitise mõistet tõlgendada kitsamalt. EPZ rõhutab sellega seoses eelkõige, et söelao käitaja ei saa iseenesliku kuumenemise tagajärjel tekkivaid heitkoguseid kontrollida ega vältida.

38. See seisukoht põhineb arvamusel, et saastekvootidega kauplemise turumehhanism peab ajendama käitajad oma tegevusest pärinevat süsinikdioksiidi heidet võimalikult ulatuslikult vähendama.

39. Isegi kui eeldada, et söelao käitaja ei saa iseeneslikku kuumenemist tegelikult vältida, ei arvesta EPZ siiski, et turumehhanism on loodud ka selleks, et teatavatest tegevustest mõnedel asjaoludel täielikult loobutaks, kui need ei ole vältimatute heitkogustega kaasnevate kulude tõttu enam konkurentsivõimelised.

6 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/18/EL (ELT L 197, lk 1).

40. Järelikult kinnitavad direktiivi 2003/87 eesmärgid samuti söelao kuulumist elektrijaama käitise hulka.

4. Määrus nr 601/2012

41. Kuigi määrus nr 601/2012 ei anna lao heitkoguste hõlmamise küsimusele esmapilgul selget vastust, ei sea see seda lõpuks ka kahtluse alla.

42. Ühe võimaluse lao arvestamata jätmiseks võib anda määruse artikkel 20. Selle kohaselt määrab käitaja kindlaks iga käitise seire piirid. Seda sätet ei tohi siiski tõlgendada nii, et söeküttel töötava elektrijaama käitaja võib elektrijaama juurde kuuluva lao käitise hulgast välja arvata ja seega arvestamata jätta.

43. Piiride kindlaksmääramise pädevus ei puuduta nimelt käitist kui sellist, vaid üksnes selle seiret. Seire piiramine nii, et käitise teatavad heitkogused jäetakse arvestamata, oleks aga vastuolus seire eesmärgiga. Nimelt peab seire määruse artikli 5 kohaselt olema täielik ning hõlmama direktiivi 2003/87 I lisas loetletud tegevustega seotud kõigist heiteallikatest ja lähtevoogudest pärinevaid kõiki protsessi käigus ja põlemisel tekkivaid heiteid. Söe iseeneslik kuumenemine laos on aga siiski elektrijaama tegevusega seotud heiteallikas ja seetõttu peab seire seda hõlmama.

5. Ladustamise korraldamine muul viisil

44. EPZ palub sellega seoses arusaadavalt selgitada, kas ladustamise teistsugune korraldus võib välistada selle arvestamise elektrijaama käitise hulka. See selgitus ei ole eelotsusetaotlusele vastamiseks vältimatult vajalik, kuid soodustaks EPZ ja Madalmaade pädeva asutuse vahelise lao arvestamist puudutava konflikti lõplikku lahendamist. Seetõttu peaks Euroopa Kohus andma sellele oma hinnangu.

45. Tehnilise seotuse kriteerium näitab, et tegevuse majanduslik korraldus, näiteks teise käitaja poolt teostamine (tegevuse edasiandmine), ei saa olla oluline. Pigem on määrav selle integreeritus direktiivi 2003/87 kohaldamisalasse kuuluva põhitegevuse tehnilisse protsessi.

46. Seetõttu on seadusandja tööstusheidete direktiivi põhjenduses 6, artikli 4 lõikes 3 ja artikli 5 lõikes 2, kus kasutatakse peaaegu sama käitise mõistet, maininud võimalust, et käitise eri osadel on eri käitajad.

47. Seda kinnitavad ka käitise erimõisted jäätmete põletamise ja ohtlike ainetega seotud suurõnnetuse ohu ohjeldamise valdkonnas. Need näitavad, et käitist ei tohi vaadelda eraldi, vaid alati koos tehnilise protsessiga, mida tuleb hinnata tervikuna.

48. Järelikult võib käitise osi ühendava tehnilise vahendi valik olla samuti ebaoluline, kui need käitise osad on seotud tehnilise protsessi kaudu. Kasutatav konveierilint on seega vaid üks tehnilise seotuse näide. Mõeldavad oleksid ka muud vähem paiksed seosed, nagu veoautod.

49. Kütuselao ja põletuskoha kaugus on sellise tehnilise protsessi hindamisel üksnes kaudne näitaja. Mida kaugemal need üksteisest on, seda väiksem on tõenäosus, et tegemist on otseselt seotud tehnilise protsessiga. Kuid vaheladu, mida kasutatakse üksnes teatava elektrijaama varustamiseks, tuleks ka suure kauguse korral ikkagi lugeda elektrijaama käitise osaks.

50. Sama kehtib teistele ostjatele samast laost tarnete tegemise korral. See tõendaks kaudselt, et ladu ei ole elektrijaama käitise osa. Ent kuni lao põhieesmärk on elektrijaama varustamine, on endiselt alust eeldada ühtse käitise olemasolu. Seda toetab ka järgnevalt käsitletav määruse nr 601/2012 artikli 27 lõige 2. Nimelt lähtub see säte ilmselgelt sellest, et käitisest saab kütust tarnida ka teistele ostjatele.

51. Järelikult ei luba ka muud korraldusviisid ladu käitise hulgast välja arvata. Pigem peaks ettevõtja söe ladustamise elektrijaamast ülesehituslikult nii rangelt eraldama, et tehniline seotus elektrijaamaga oleks välistatud.

6. Vastus esimesele küsimusele

52. Kokkuvõttes tuleb esimesele küsimusele järelikult vastata nii, et söeküttel töötavat elektrijaama ja selle varustamiseks kasutatavat söeladu, milles tekib iseenesliku kuumenemise tõttu süsinikdioksiidi heide, tuleb käsitada sama käitisena direktiivi 2003/78 artikli 3 punkti e tähenduses, kui need on elektrijaama käitamisel kasutatava ühtse tehnilise protsessi osadena üksteisega seotud.

B. *Käitisest eksportimine*

53. Teise küsimusega soovib Riiginõukogu saada selgust, kas iseenesliku kuumenemise käigus põlenud süsi tuleb jätta heitkoguste arvutamisel arvesse võtmata, kuna see on käitisest eksporditud.

54. See küsimus põhineb määruse nr 601/2012 artikli 27 lõikes 2 sätestatud heitkoguste arvutamise menetlusel. Selle kohaselt arvutatakse töödeldud kütuse või materjali kogus välja aruandeperioodi jooksul ostetud kütuse või materjali kogusena, millest on lahutatud käitisest eksporditud kütuse või materjali kogus ja millele on liidetud aruandeperioodi alguses laos oleva kütuse või materjali kogus, millest on lahutatud aruandeperioodi lõpus laos oleva kütuse või materjali kogus.

55. Komisjoni suuniste kohaselt tähendab käitisest eksporditud kogus teistes käitistes või direktiivi 2003/87 kohaldamisalasse mittekuuluvates käitiseosades kasutatud kogust.[7] Seega on käitisest eksportimisega tegemist juhul, kui kütus tarnitakse reaalselt teise käitisesse või käitiseossa, mis ei kuulu tegelikult direktiivi kohaldamisalasse.

56. EPZ on siiski seisukohal, et ka iseenesliku kuumenemise tõttu kaduma läinud kütus eksporditakse käitisest. Seejuures tugineb ta kaalutlusele, et direktiiv 2003/87 ei hõlma ladu kui sellist.

57. See kaalutlus näitab siiski vaid seda, et käitise mõiste tõlgendus tuleb lao osas läbi vaadata. Eeltoodud põhjustel on ladu siiski elektrijaama käitise osa. Seetõttu ei saa seda käitise heitkoguste seire eeskirjade kohaldamisel käitisest uuesti eraldada.

58. Pigem tuleb märkida, et iseenesliku kuumenemise tõttu kaduma läinud sütt ei ekspordita käitisest, vaid see oksüdeerub käitises, seega põletatakse direktiivi 2003/87 artikli 3 punkti t tähenduses. Iseeneslik kuumenemine on tingitud kütuse ladustamisest elektrijaamas põletamise eesmärgil ja seega seotud käitise põhieesmärgiga, mis põhjendab selle kuulumist direktiivi 2003/87 kohaldamisalasse.

59. Määruse nr 601/2012 artikli 27 lõike 2 mis tahes muu tõlgendus oleks pealegi vastuolus selle määruse artikli 5 eesmärgiga tagada käitise kõikide heiteallikate täielik seire.

7 — Euroopa Komisjoni 16. juuli 2012. aasta juhenddokument „The Monitoring and Reporting Regulation – General guidance for installations. MRR Guidance document no. 1", lk 60.

V. **Ettepanek**

60. Eeltoodust tulenevalt teen Euroopa Kohtule ettepaneku teha järgmine otsus:

1. Söeküttel töötav elektrijaam ja selle varustamiseks kasutatav söeladu, milles tekib söe iseenesliku kuumenemise tõttu süsinikdioksiidi heide, moodustavad ühe käitise direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem, artikli 3 punkti e tähenduses, kui need on elektrijaama käitamisel kasutatava ühtse tehnilise protsessi osadena üksteisega seotud.

2. Kivisüsi, mis läheb elektrijaama laos ladustamise ajal kaduma iseenesliku kuumenemise tagajärjel, ei ole „käitisest eksporditud kütus" määruse (EL) nr 601/2012 direktiivi 2003/87 kohase kasvuhoonegaaside heite seire ja aruandluse kohta artikli 27 lõike 2 tähenduses.